

Onderwijssecretariaat van Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap
Ravensteingalerij 3 bus 7 1000 Brussel tel. 02/506 41 50 fax 02/502 12 64 info@ovsg.be www.ovsg.be

ALGEMENE MUZIKALE VORMING

Lagere Graad – sectie volwassenen

Bijgestuurd Leerplan

Deeltijds Kunstonderwijs – Studierichting Muziek

Schooljaar 2000-2001
Goedkeuring: 10 juli 2001

Bestelnummer: 0/5/2001/004

Dit leerplan werd goedgekeurd op 10 juli 2001 conform het besluit van de Vlaamse Executieve van 3 juni 1992 tot vaststelling van de goedkeuringsmodaliteiten van leerplannen.

D/2001/7634/046

© 2001 door OVSG

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van OVSG.

Bestelnummer : 0/5/2001/004

**Onderwijssecretariaat van de Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap vzw
Ravensteingalerij 3 bus 7
1000 Brussel**

1. ALGEMENE DOELEN

1.1 Het aanleren van de muzikale taal.

AMV heeft tot doel de muzikale taal bij volwassenen aan te leren. De muzikale taal moet eerst aangeleerd worden wil men er zich van kunnen bedienen. Het lijkt dan ook evident dat een technisch leerplan onontbeerlijk is. Muzikale beleving en verdieping worden eraan gekoppeld, maar zijn moeilijk concreet te verwoorden. Dit gaat gepaard met een delicaat proces dat goed moet begeleid worden door de leerkracht.

In de AMV-lessen komt vooral de inzichtelijke weergave van een tekst aan bod (toonaarden, metrum, ritme, vorm, structuur, aandacht voor expressiviteit), de betekenis verstaan en kunnen geven (bewustmaking).

Daarnaast wordt gestreefd naar het technisch correct weergeven en de expressiviteit (bewuste vertolking) van een muziektekst.

1.2 Vorming

Zoals alle onderwijs heeft ook het vak AMV een specifiek vormende waarde. Verschillende aspecten van de persoonlijkheid worden verdiept. Het ontwikkelen van deze aspecten is complementair aan andere onderwijsvormen of benadert deze langs een andere invalshoek:

- het streven naar zelfstandigheid (het verwerven van een studiemethode,...)
- expressie van emoties door middel van de muzikale taal,
- sociale vaardigheden (breeddenkendheid, samenwerking, het naar voor treden binnen een groep, ...),
- beheersing
  - lichaamsbeheersing: houding, ademhaling, motoriek, ...;
  - zelfbeheersing: concentratie, podiumgedrag, angst overwinnen, ...
- zin voor afwerking en authenticiteit.

1.3 Algemene vorming.

Naast de muzikaal-technische vorming en de persoonlijkheidsvorming wordt in de les AMV ook gestreefd naar het scheppen van een culturele achtergrond. Concreet betekent dit dat vormbesef, kennis van componisten, instrumenten e.d. in de mate van het mogelijke geïnitieerd zullen worden zodat een algemene culturele interesse wordt opgewekt zonder echter specialistisch te (kunnen) zijn.

Vanuit dit vertrekpunt kan AMC verder bouwen op AMV.

1.4 Muzikale vorming

Muziek is een entiteit. AMV richt zich vooral naar het aanleren van muziek door analyse en synthese van haar deelaspecten. De bewustmaking van muzikale deelaspecten kan gemakkelijk worden door middel van beelden, fantasie (verhalen, films, ...).

Daarnaast is het ontwikkelen van muzikaliteit erg belangrijk. Het bijbrengen van muzikaliteit zal enkel mogelijk zijn wanneer elke leerkracht er steeds aandacht aan schenkt, de leerling duidelijk maakt wat onder muzikaliteit verstaan wordt en hij/zij daarbij ook een studiemethode met de leerlingen meegeeft.

Daarom is het noodzakelijk dat interessante notenleerlessen regelmatig herhaald worden met telkens meer aandacht voor afwerking (muzikaliteit). In deze fase zou er tot een synthese moeten gekomen worden van alle technische aspecten die in AMV aan bod komen.

1.5 Algemene Muzikale Vorming.

Het vak AMV legt een **algemene basis**. Dit wil zeggen dat AMV geen specifieke voorbereiding kan geven voor om het even welk instrument. Verschillende parameters, die als basisgegevens binnen de instrumentles vereist zijn, worden aangebracht. Dit gebeurt echter binnen de mogelijkheden van de volwassene. De specifieke notenleer van elk instrument zal soms ruimere eisen stellen.

In dit kader adviseren wij dat

- tenminste binnen de school een uniforme terminologie (aangebracht in de les AMV) wordt gebruikt,
- er gedachtenuitwisseling is tussen het vakteam AMV en de leraars instrument,
- het vak samenzang een rol speelt bij het expressief zingen en de link kan leggen met instrument en AMV.

2. HET PROFIEL VAN HET VAK AMV

Het traditionele notenleeronderricht bestond hoofdzakelijk uit drie onderdelen die in AMV een grondige evolutie hebben ondergaan: het solfiëren van notenleerlessen, melodisch en ritmisch dictee en theorie.

Veel ZINGEN blijft de hoofdbrok. Het musiceren wordt aangewakkerd door een actieve en creatieve deelname van de leerlingen.

Het vertrekpunt zijn notenleerlessen waarvan het thematisch materiaal bij voorkeur geput is uit de muziekliteratuur of door hedendaagse componisten is samengesteld. Deze kunnen aangevuld worden met eenvoudige volksliederen.

GEHOORVORMING is niet meer enkel het geschreven pianodictee maar behelst een heel scala van oefeningen die overal waar mogelijk in de les aan bod komen. Het inwendig voorstellingsvermogen en het geheugen worden daarbij stelselmatig en doelbewust getraind. Het is één van de pijlers van de AMV.

RITME, ingepast in een maatstructuur, wordt belangrijk binnen de cursus AMV. Nu worden ritmische vaardigheden met verschillende werkvormen en gevarieerde oefeningen aangeleerd.

De THEORIE wordt aan de hand van de praktijk ingeoeffend. Er wordt ook van bij het begin aandacht besteed aan dynamiek, frazering en elementair vormbewustzijn.

3. GEBRUIK VAN HET LEERPLAN

Het leerplan is in vier kolommen onderverdeeld: doelstellingen, basis of uitbreiding, leerinhouden en methodologische wenken.

Bij elke doelstelling (1° kolom) is aangegeven of dit een basisdoelstelling of een uitbreidingsdoelstelling is (2° kolom) (zie verder). De leerinhouden die voor dezelfde doelstelling aangebracht en bereikt moeten worden staan opgesomd in de 3° kolom. Uiterst rechts (4° kolom) staan de methodologische wenken. Dit zijn 'raadgevingen' voor de leerkracht en dienen dus niet door de leerlingen te worden gerealiseerd.

Het leerplan is ingedeeld volgens de vijf hoofdaspecten van het vak:

- 1 metrum
- 2 ritme
- 3 melodie
- 4 gehoorvorming
- 5 theorie

Het is evident dat deze niet als alleenstaande onderwerpen moeten worden bereikt maar in het geheel moeten worden geïntegreerd.

4. TOELICHTING

4.1 Hoofddoelstellingen en leerplandoelstellingen.

Leerplandoelstellingen zijn zeer correcte omschrijvingen van te bereiken deelaspecten van het vak. Zij staan echter in dienst van het bereiken van volgende hoofddoelen: zelfstandigheid, het ontwikkelen van de muzikale vermogens, technische vaardigheid in dienst van musicieervreugde. Deze hoofddoelen moeten bij elke leerplandoelstelling worden nagestreefd

4.2 Bij de leerplandoelstellingen wordt een *onderscheid* gemaakt worden tussen **Basisdoelstellingen (B)** en **Uitbreidingsdoelstellingen (U)**:

- Basisdoelstellingen (B) worden door alle leerlingen bereikt en kunnen tijdens een examen geëvalueerd worden.
- Uitbreidingsdoelstellingen (U) worden door alle leerlingen bereikt, maar worden niet geëvalueerd tijdens een examen.

**Bijgestuurd leerplan AMV L1
volwassenen**

Doelstellingen	B of U	Leerinhoud	Methodologische wenken
<p>1.1 De leerlingen kunnen de volgende maatsoorten uitvoeren:</p> <p>1. binaire maatsoorten</p> <p>2. ternaire maatsoorten</p>	<p>B</p> <p>B</p> <p>B</p>	<p>1. METRUM</p> <ul style="list-style-type: none"> theoretische oefeningen het lezen, zingen, horen, noteren (=schrijfvaardigheid), maatslaan met aandacht voor zware en lichte tellen <p>$\frac{2}{4} / 2 - 4 / \text{C}$</p> <p>$\frac{4}{4}$</p> <p>$\frac{3}{4} / 3$</p>	<ul style="list-style-type: none"> afhankelijk van het tempo kan er onderverdeeld gewerkt worden (de lln slaan de maat, de lk geeft naast de tellen ook de onderverdeling aan). maattikken en/of maatspelen kan best aan de maat slaan voorafgaan. éénzelfde oefening in verschillende tempi uitvoeren. De leerlingen proberen zelfstandig een tempo te bepalen. Alleen een doorgedreven training resulteert in het nauwkeurig uitvoeren van ritmische structuren binnen het metrum. voor de maten 3/4 en 4/4 wordt in het beginstadium met de twee armen (in spiegelbeeld) tegelijkertijd geoefend.
<p>1.2 De leerlingen kunnen de maat 6/8 uitvoeren</p>	<p>U</p>	<p>6/8</p> <p>$\frac{2}{4}$</p>	

2.1 De leerlingen kunnen ritmische structuren in de maten 2/4, 3/4 en 4/4 uitvoeren.

B

2. RITME

- benaming en duur van notenwaarden en rusttekens
- met eenvoudige combinaties

- o

- d

- d

- J

- JJ 7

-

(zelfde noten of aaneengesloten beweging)

- J.J

- JJ

- 7 J

(als opmaat in de melodie)

- J 7

- Bij het aanleren van een nieuwe ritmische figuur kan ritmetaal als hulpmiddel aangewend worden.
- inlassen van stante pede-oefeningen (echter niet op het examen)
stante pede betekent: zonder enige voorbereiding onmiddellijk uitvoeren.
- bij het aanbrengen van de ritmische figuur wordt het koppelteken in deze schrijfwijze gebruikt:

		(enkel als slot van een zin of zinsdeel)	
2.2 de leerlingen kunnen ritmische structuren in de maten 2/4, 3/4 en 4/4 uitvoeren.	U	<ul style="list-style-type: none"> - / - - 	

2.3 De leerlingen kunnen eenvoudige ritmische structuren in de maat 6/8 uitvoeren.

U

- benaming en duur van notenwaarden en rusttekens in 6/8

-

-

-

-

-

(als opmaat in de melodie)

-

(enkel als slot van een zin of een zinsdeel)

3. MELODIE			
<p>3.1 De leerlingen kunnen intervallen in tonaal verband in de gegeven toonaard uitvoeren:</p> <p style="padding-left: 40px;">Do groot Fa groot Sol groot</p>	B	<ul style="list-style-type: none"> • aaneengesloten beweging • intervallen gebaseerd op de drieklanken van de tonale toontrappen • tessituur van b tot d'' • oefeningen in solseutel 	<ul style="list-style-type: none"> • moeilijkere ritmische structuren combineren met eenvoudige melodieën en vice versa. • aandacht besteden aan de muzikale vorm • inlassen van stante pede-oefeningen (echter niet op het examen) <p style="padding-left: 40px;">We zingen Do groot srijgend en dalend. (De toonladder staat op het bord)</p> <p style="padding-left: 40px;">We tekenen de toonladder opnieuw op het bord, maar plaatsen voor elke noot een kruis.</p> <p style="padding-left: 40px;">We vergelijken de noten van Do groot en de Do#groot met de toetsen van een klavier.</p> <p style="padding-left: 40px;">De leerlingen komen tot de ontdekking dat een toonladder 12 verschillende halve tonen heeft en dat mi-mi# of mi-fa op dezelfde manier klinkt en dat dit ook het geval is voor si-si# en si-do.</p> <p style="padding-left: 40px;">Op deze manier begrijpen de leerlingen dat er slechts een halve toon ligt tussen mi-fa en si-do en dat er hele tonen liggen tussen do-re, re-mi, fa-sol, sol-la en la-si.</p>
<p>3.2 De leerlingen kunnen intervallen in tonaal verband in de gegeven toonaard uitvoeren:</p> <p style="padding-left: 40px;">la, re en mi klein (in natuurlijke wending)</p>	U	<ul style="list-style-type: none"> • grote en kleine secunde en terts in tonaal verband • oefeningen in fasleutel 	<ul style="list-style-type: none"> • gebruik maken van aangepaste volksliederen

4. GEHOORVORMING			
4.1 De leerlingen kunnen een ritmisch dictee in 2/4 en 3/4 noteren.	B	<ul style="list-style-type: none"> alle geziene ritmen, behalve $\tilde{7} / \tilde{7}$ 	<p>We hanteren diverse werkvormen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ritmisch dictee melodisch dictee: alleen klanken zonder koppeling aan ritme ritmisch aanvuldictee: de melodie is opgegeven, het ritme wordt aangevuld. melodisch aanvuldictee: het ritme is opgegeven, de melodie wordt aangevuld. verbeterdictee herkenningsdictee: <ul style="list-style-type: none"> herkennen van ritmische of melodische fragmenten herkennen van grote en kleine drieklanken geheugendictee: een muziekstukje uitvoeren en stelselmatig fragmenten uitvegen om het nadien uit het geheugen volledig te reconstrueren diverse maatsoorten en toonsoorten een dictee hoeft niet altijd op piano gespeeld te worden, het kan ook gezongen worden of op andere instrumenten gespeeld worden; er kan ook gebruik gemaakt worden van opnames.
De leerlingen kunnen een ritmisch dictee in 6/8 noteren.	U		
4.2 De leerlingen kunnen een melodisch dictee noteren met intervallen in tonaal verband in de gegeven toonaard: Do groot Fa groot Sol groot	B	<ul style="list-style-type: none"> aaneengesloten beweging intervallen gebaseerd op de drieklanken van de tonale toontrappen tessituur van b tot d'' 	
4.3 De leerlingen kunnen een melodisch-ritmisch dictee noteren in 2/4 en in Do, Fa of Sol groot	B	<ul style="list-style-type: none"> aaneengesloten beweging intervallen gebaseerd op de drieklanken van de tonale toontrappen met zeer eenvoudige ritmen <p style="text-align: center;">- d </p>	

		- ♪ - ♪	
--	--	------------	--

5. THEORIE			
5.1 De leerlingen kunnen de toonladder van Do groot, Fa groot, Sol groot en la klein (in natuurlijke wending) toepassen.	B	<ul style="list-style-type: none"> • de toonladder schrijven met aanduiding van de hele en de halve tonen • grote en kleine drieklanken (I) • benaming van de enkelvoudige intervallen • intervallen: - grote en kleine secunde en terts - reine prime, kwart, kwint en octaaf • toontrapbenamingen 	<ul style="list-style-type: none"> • Het is zeer belangrijk dat dezelfde terminologie wordt gehanteerd binnen de academie.
5.2 De leerlingen kennen de begrippen #, b en 	B	<ul style="list-style-type: none"> • toepassen in grote en kleine tertstoonladders, beperkt tot één kruis en één molteken 	
5.3 De leerlingen kunnen de diverse uitvoeringstekens verklaren en tot uitvoering brengen.	B	<ul style="list-style-type: none"> • tempobenamingen: <ul style="list-style-type: none"> - lento, andante, moderato, allegro, - ritenuto, a tempo • piano, mezzo-forte, forte, crescendo, decrescendo, diminuendo; mp-pp-ff • legato, staccato, portato • ademhalingsteken, bindboog • fermate • herhalingsteken, Da Capo al Fine, Dal Segno (verzendingsteken), codateken • koppelteken 	<ul style="list-style-type: none"> • in functie van de praktijk
5.4 De leerlingen kennen de letterbenamingen van de stamtonen.	B	<ul style="list-style-type: none"> • a, b, c, d, e, f, g 	
5.5 De leerlingen kennen de letterbenamingen van de geziene toonaarden	B	<ul style="list-style-type: none"> • C, G, F, a, d, e 	

5.6 De leerlingen kennen de akkoord-symbolen van de tonale graden in Do groot	B	<ul style="list-style-type: none"> • C, F, G	
5.7 De leerlingen kennen de fa-sleutel.	B		
5.8 De leerlingen hebben inzicht in elementaire vormleer.	B		<ul style="list-style-type: none"> • afhankelijk van de gekozen literatuur

EVALUATIE AMV – L1 Volwassenen

---

1. Zangproef

- Voor te bereiden proef (in de maat 2/4, 3/4 of 4/4 en in Do, Fa of Sol groot): maximum 1 week vooraf.
Een te solfiëren proef (in sol sleutel), en een ritmische proef, beiden al dan niet geïntegreerd in één proef.
- A prima vista (in de maat 2/4, 3/4 of 4/4 en in Do, Fa of Sol groot): mits een korte voorbereiding.
Een te solfiëren proef in (sol sleutel) en een ritmische proef, beiden al dan niet geïntegreerd in één proef.

2. Gehoorproef

- Een ritmisch dictee in 2/4 of 3/4.
- Een melodisch dictee in Do, Fa of Sol groot.
- Een melodisch-ritmisch dictee in 2/4 en in Do, Fa of Sol groot.

3. Theorie

- Oefeningen geënt op liedjes, lesjes of thema's (zie inhoud leerplan).

4. Dagelijks werk

Vermits een examen een momentopname is, is het verantwoord een deel van de examenpunten toe te wijzen aan dagelijks werk. Ook een woordelijke omschrijving van de prestaties van de leerling zou bij een evaluatie niet mogen ontbreken.

**REPERTOIRELIJST AMV – L1
Volwassenen**

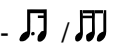

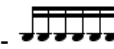
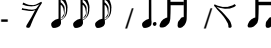

De repertoirelijst voor AMV L1 volwassenen kan als leidraad gebruikt worden. Deze lijst is niet beperkend en kan dus naargelang de lesthema's naar eigen keuze uitgebreid worden.

- Bryon M.;Roelstraete H.   Ik leer muziek, deel 1 A
Uitgeverij: Musica Flandrorum – Vichte

- Bryon M.;Decancq, R.   Ik leer muziek, deel 1 B
Uitgeverij: Musica Flandrorum – Vichte

- Cabus   Beginmethode voor notenleer, eerste deel
Uitgeverij: Maurer - Brussel

- Ceulemans, Ivo   Notenleerlessen 1
Uitgeverij: De Sikkel – Malle

- De Lil, Lucas   Horen, zien en ... zingen, leer- en werkboek
Uitgeverij:Mys & Breesch - Gent   voor AMV L1 volwassenen in 34 lessen

- De Ryck, Jos; Dieltiens Lode;
Van den Broeck Marc   Doe je mee AMV deel 1
Uitgeverij: De Garve (Brugge)

- De Smet, Luc   Notenleerboek L1
Uitgeverij: in eigen beheer

- Steylaerts, F.   Mijn eerste notenleerboek
Uitgeverij: Drukkerij Steylaerts – Lier

- Vander Linden, Jan   Hoe laten we het klinken? Notenleer voor
Uitgeverij:De Sikkel - Malle   volwassenen, eerste jaar

Bijgestuurd leerplan
AMV L2 - volwassenen

Doelstellingen	B of U	Leerinhoud	Methodologische
<p>1.1 De leerlingen kunnen de maat 2/4, 3/4, 4/4, 6/8, 2/2 en 3/8 uitvoeren.</p>	B	<p>1. METRUM</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2/2 • 3/8 als ternaire maatsoort • theoretische oefeningen • het lezen, zingen, horen, noteren (= schrijfvaardigheid), maatslaan, met aandacht voor zware en lichte tellen. 	<ul style="list-style-type: none"> • aanbrengen vanuit 2/4 • aanbrengen vanuit 3/4 • éénzelfde oefening (ritmische oefeningen, notenleerles,...) in verschillende tempi uitvoeren • afhankelijk van het tempo kan er onderverdeeld gewerkt worden (de lln slaan de maat, de lk geeft naast de tellen ook de onderverdeling aan). • de leerlingen proberen zelfstandig een tempo te bepalen • maattikken en/of maatspelen kan best aan het maatslaan voorafgaan • alleen een doorgedreven training resulteert in het nauwkeurig uitvoeren van ritmische structuren binnen het metrum. • voor de maat 6/8: de leerlingen slaan de maat in twee tellen, indien nodig geeft de leerkracht naast de tellen ook de onderverdeling aan.

2. RITME			
<p>2.1 De leerlingen kunnen ritmische structuren in de maten 2/4, 3/4 en 4/4 uitvoeren.</p>	B	<ul style="list-style-type: none"> • benaming en duur van notenwaarden en rusttekens <li style="margin-left: 20px;">- 7 <li style="margin-left: 20px;">- / <li style="margin-left: 20px;">- <li style="margin-left: 20px;">- • het koppelteken 	<ul style="list-style-type: none"> • inlassen van stante pede-oefeningen <li style="margin-left: 20px;">• in eenvoudige combinaties voor 2/4, 3/4 en 4/4
<p>2.2 De leerlingen kunnen ritmische structuren in de maat 6/8 uitvoeren.</p>	B	<ul style="list-style-type: none"> • benaming en duur van notenwaarden en rusttekens <li style="margin-left: 20px;">- <li style="margin-left: 20px;">- <li style="margin-left: 20px;">- 	<ul style="list-style-type: none"> • inlassen van stante pede-oefeningen
<p>2.3 De leerlingen kunnen ritmische structuren in de maten 2/4, 3/4 en 4/4 uitvoeren.</p>	U	<ul style="list-style-type: none"> <li style="margin-left: 20px;">- 7 <li style="margin-left: 20px;">- 	

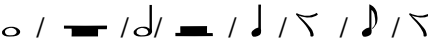
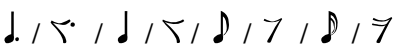
2.4 De leerlingen kunnen ritmische structuren in de maat 6/8 uitvoeren.

U

- ♪ / ♪

- ♪

- ♪ / ♪

<p>2.5 De leerlingen kunnen ritmische structuren in de maat 2/2 uitvoeren.</p>	<p>B</p>	<p>in 2/2 eenvoudige combinaties van:</p> <p>- ♩</p> <p>- ♪♪</p>	
<p>2.6 De leerlingen kunnen ritmische structuren in de maat 3/8 uitvoeren.</p>	<p>B</p>	<p>in 3/8 eenvoudige combinaties van:</p> 	

<p>3.1 De leerlingen kunnen intervallen in tonaal verband in grote en kleine tertstoonarden (drie wendingen) tot en met 2# en 2b uitvoeren.</p>	B	<p style="text-align: center;">3. MELODIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • aaneengesloten bewegingen • intervallen gebaseerd op de drieklanken van de tonale trappen • grote en kleine secunde en terts, reine kwart, reine kwint, rein octaaf • tessituur van a tot f'' • oefeningen in sol- en fasleutel, niet gemengd, volgens de muzikale zinnen • contrast tussen grote en kleine tertstoonarden, vertrekkende vanuit gelijknamige toonaarden 	<ul style="list-style-type: none"> • moeilijkere ritmische structuren combineren met eenvoudige melodieën en vice versa • laddervreemde wijzigingstekens inlassen in functie van het uitvoeren van grote en kleine seconden en tertsen (bij voorkeur als wisselnoot: vb sol-fa#-sol, la sib-la) • aandacht besteden aan de muzikale vorm • inlassen van stante pede-oefeningen (echter niet op een examen)
<p>3.2 De leerlingen kunnen intervallen in tonaal verband in grote en kleine tertstoonarden (drie wendingen) met 3# en 3b uitvoeren.</p>	U		

5. THEORIE			
<ul style="list-style-type: none"> ○ De leerlingen kunnen de grote en kleine tertstoonladders (drie wendingen) tot en met 3# en 3b toepassen. 	B	<ul style="list-style-type: none"> • deze toonladders schrijven met aanduiding van hele en halve tonen • vanuit de natuurlijke wending in de kleine tertstoonladder de harmonische en melodische wending kunnen vormen. • modulaties naar verwante toonaarden van de eerste graad, beperkt tot 2# en 2b • drieklanken kunnen vormen op de tonale trappen • herkennen van grote en kleine drieklanken • intervallen: <ul style="list-style-type: none"> - reine prime, kwart, kwint en octaaf - grote en kleine secunde, terts, sext en septiem 	
De leerlingen kunnen de grote en kleine tertstoonladders (drie wendingen) tot en met 7# en 7b toepassen.	U		
5.2 De leerlingen kennen de begrippen #, b en $\flat$.	B	<ul style="list-style-type: none"> • toepassen in toonladders en schrijfoefeningen • volgorde van de # en b 	<ul style="list-style-type: none"> • in functie van de praktijk
5.3 De leerlingen kennen het begrip van verdeling van de toon.	B	<ul style="list-style-type: none"> • chromatische en diatonische halve toon • enharmonie 	
5.4 De leerlingen kunnen met maatsoorten werken.	B	<ul style="list-style-type: none"> • maatsoorten omzetten 	<ul style="list-style-type: none"> • overzetten van 2/2 naar 2/4 • overzetten van 3/8 naar 3/4
5.5 De leerlingen kunnen fragmenten overzetten van sol naar fasleutel en vice versa en zijn zich bewust van het verschil in toonhoogte. Ze moeten zich er bewust van zijn dat ze een octaaf te hoog of te laag noteren	B		

5.6 De leerlingen kennen de letterbenamingen van de gewijzigde noten en akkoorden.	B		
5.7 De leerlingen kennen de letterbenaming van de geziene toonaarden.	B		
5.8 De leerlingen kennen de akkoordsymbolen van de tonale graden in de geziene toonaarden.	B		<ul style="list-style-type: none"> • er worden afspraken gemaakt binnen de academie i.v.m. akkoordsymbolen.
5.9 De leerlingen kunnen de diverse uitvoeringstekens benoemen en toepassen.	B	<ul style="list-style-type: none"> • Italiaanse benamingen 	<ul style="list-style-type: none"> • in functie van de praktijk • afhankelijk van het gebruikte handboek
5.10 De leerlingen hebben inzicht in elementaire vormleer.	B		

EVALUATIE AMV – L2 Volwassenen

---

1. Zangproef

- Voor te bereiden proef (in de maat 2/4, 3/4, 4/4 of 6/8): maximum 1 week vooraf.
Een te solfiëren proef (een fragment in solseutel en een fragment in farseutel niet gemengd), en een ritmische proef, beiden al dan niet geïntegreerd in één proef.
.
- A prima vista (in de maat 2/4, 3/4, 4/4 of 6/8): mits een korte voorbereiding.
Een te solfiëren proef (een fragment in solseutel en een fragment in farseutel niet gemengd), en een ritmische proef, beiden al dan niet geïntegreerd in één proef.

2. Gehoorproef

- Een ritmisch dictee in 2/4, 3/4 of 6/8.
- Een melodisch dictee in Do, Fa of Sol groot of in la, re of mi klein (natuurlijke wending) zonder modulaties.
- Een melodisch-ritmisch dictee in 2/4 of 3/4 en in Do, Fa of Sol groot of in la, re of mi klein (natuurlijke wending) zonder modulaties.

3. Theorie

- Oefeningen geënt op liedjes, lesjes of thema's (zie inhoud leerplan).

4. Dagelijks werk

Uitgeverij: in eigen beheer

- Steylaerts, F. Mijn tweede notenleerboek
Uitgeverij: Drukkerij Steylaerts – Lier
- Van Aelboom, Francine; Van den Borre, Jaak; Van den Borre, Jos Algemene Muzikale Vorming: deel 2
Uitgeverij: De Sikkkel – Malle
- Vander Linden, Jan Notenleer voor het tweede jaar
Uitgeverij: De Notenboom – Kontich

Boeken die speciaal bedoeld zijn om de fasleutel aan te leren.

- De Vos, Jef – Praet, Leo Eerste lessen in fasleutel : deel 1
Uitgeverij: Nieuwmolen – Hallaar
- Goovaerts, L.; Mattheessens Notenleerlessen in bassleutel
Uitgeverij: De Sikkkel – Malle

Bijgestuurd leerplan
AMV L3 - volwassenen

Doelstellingen	B of U	Leerinhouden	methodologische wenken
1.1. De leerlingen kunnen de maat 2/2 en 3/8 uitvoeren.	B	<p style="text-align: center;">1. METRUM</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3 8 • 2 2 <ul style="list-style-type: none"> • theoretische oefeningen • het lezen, zingen, horen, noteren (=schrijfvaardigheid), maatslaan met aandacht voor zware en lichte tellen 	<ul style="list-style-type: none"> • het wordt sterk aangeraden om regelmatig onderverdeeld te werken • éénzelfde oefening (ritmische oefening, notenleerles,...) in verschillende tempi uitvoeren • indien nodig geeft de leerkracht naast de tellen ook de onderverdeling aan
1.2. De leerlingen kunnen de maat 3/2, 5/8 en 7/8 uitvoeren.	U	<ul style="list-style-type: none"> • theoretische oefeningen • het lezen, zingen, horen, noteren (= schrijfvaardigheid), maatslaan met aandacht voor zware en lichte tellen 	
1.3. De leerlingen kunnen maatveranderingen uitvoeren.	U	<ul style="list-style-type: none"> • met gelijke teleenheid 	<ul style="list-style-type: none"> • de uitbreidingsdoelstelling kan basisdoelstelling worden wanneer een stuk opgebouwd is uit twee of drie grote delen, waarbij per deel een andere maatsoort gebruikt wordt.

2.4 De leerlingen kunnen ritmische structuren in de maat 3/8 uitvoeren.	B U	 <ul style="list-style-type: none"> • koppelteken. 	
2.5. De leerlingen kunnen eenvoudige ritmische structuren in de maat 3/2 uitvoeren.	U		<ul style="list-style-type: none"> • kennismaking aan de hand van liederen
2.6. De leerlingen kunnen eenvoudige ritmische structuren in de maat 5/8 uitvoeren.	U	eenvoudige basisritmen	<ul style="list-style-type: none"> • kennismaking aan de hand van liederen
2.7 De leerlingen kunnen eenvoudige ritmische structuren in de maat 7/8 uitvoeren.	U	eenvoudige basisritmen	<ul style="list-style-type: none"> • kennismaking aan de hand van liederen

4. GEHOORVORMING			
4.1 De leerlingen kunnen een ritmisch dictee in 2/4, 3/4 en 6/8 noteren	B U	<ul style="list-style-type: none"> alle basisritmen van L1 en L2 koppelteken 	<ul style="list-style-type: none"> in zeer eenvoudige combinaties
4.2 De leerlingen kunnen een melodisch dictee noteren in grote en kleine tertstonaarden (drie wendingen) beperkt tot 2# en 2b.	B	<ul style="list-style-type: none"> aaneengesloten bewegingen het kunnen noteren van een reeks intervallen in tonaal verband, beperkt tot enkelvoudige intervallen. diatonisch; sprongen op I - IV - V modulaties naar verwante toonaarden 	<ul style="list-style-type: none"> een dictee hoeft niet altijd op piano gespeeld te worden, het kan ook gezongen worden of op andere instrumenten gespeeld worden. Er kan ook gebruik gemaakt worden van opnames. <p>Stapsgewijze aanbrengen:</p> <ol style="list-style-type: none"> modulaties in een dictee worden voorbereid in aangepaste zanglessen; het modulatieschema wordt aan het bord gebracht; speel een eenvoudige harmonische ondersteuning, beperkt tot I - IV - V
4.3 De leerlingen kunnen een melodisch-ritmisch dictee noteren in 2/4, 3/4 en in grote en kleine tertstonaarden (drie wendingen) beperkt tot en met 2# en 2b.	B	<ul style="list-style-type: none"> het kunnen noteren van een melodie in tonaal verband, beperkt tot enkelvoudige intervallen diatonisch; sprongen op I - IV - V modulatie naar verwante toonaarden 	ook hier stapsgewijze aanbrengen: zie hoger
4.4 De leerlingen kunnen een melodisch-ritmisch dictee noteren in 6/8 en in grote en kleine tertstonaarden (drie wendingen) beperkt tot en met 2# en 2b.	U	<ul style="list-style-type: none"> het kunnen noteren van een melodie in tonaal verband, beperkt tot enkelvoudige intervallen diatonisch; sprongen op I - IV - V modulatie naar verwante toonaarden 	ook hier stapsgewijze aanbrengen: zie hoger

EVALUATIE AMV – L3 Volwassenen

---

1. Zangproef

- Voor te bereiden proef (in de maat 2/4, 3/4, 4/4 of 6/8): maximum 1 week vooraf.
Een te solfiëren proef (in sol- en fasleutel gemengd) en een ritmische proef, beiden al dan niet geïntegreerd in één proef.
- A prima vista (in de maat 2/4, 3/4, 4/4 of 6/8): mits een korte voorbereiding.
Een te solfiëren proef in (sol- en fasleutel) en een ritmische proef, beiden al dan niet geïntegreerd in één proef.

2. Gehoorproef

- Een ritmisch dictee in 2/4, 3/4 of 6/8.
- Een melodisch dictee in een grote of kleine tertstoonnaard tot en met 2 of 2b.
- Een melodisch-ritmisch dictee in 2/4 of 3/4 en in een grote of kleine tertstoonnaard tot en met 2 of 2b.

3. Theorie

- Oefeningen geënt op liedjes, lesjes of thema's (zie inhoud leerplan).

4. Dagelijks werk

Vermits een examen een momentopname is, is het verantwoord een deel van de examenpunten toe te wijzen aan dagelijks werk. Ook een woordelijke omschrijving van de prestaties van de leerling zou bij een evaluatie niet mogen ontbreken.

- De Smet, Luc
Uitgeverij: in eigen beheer
Notenleerlessen - deel 4
- Lefebvre, D.
Uitgeverij: J. Maurer - Brussel
Van Monteverdi tot Debussy
- Nijsten, Piet; Smeets Roland
Uitgeverij: in eigen beheer
Eigentijdse Notenleerlessen voor L3
- Smeets Roland
Uitgeverij: in eigen beheer
25 Notenleerlessen voor de lagere graad (L3 en L4)
- Smeets Roland
Uitgeverij: in eigen beheer
Eigentijdse Notenleerlessen voor L4
- Steylaerts, F.
Uitgeverij: Drukkerij Steylaerts – Lier
Mijn derde notenleerboek
- Vander Linden, Jan
Uitgeverij: De Notenboom - Kontich
Notenleer voor het derde jaar